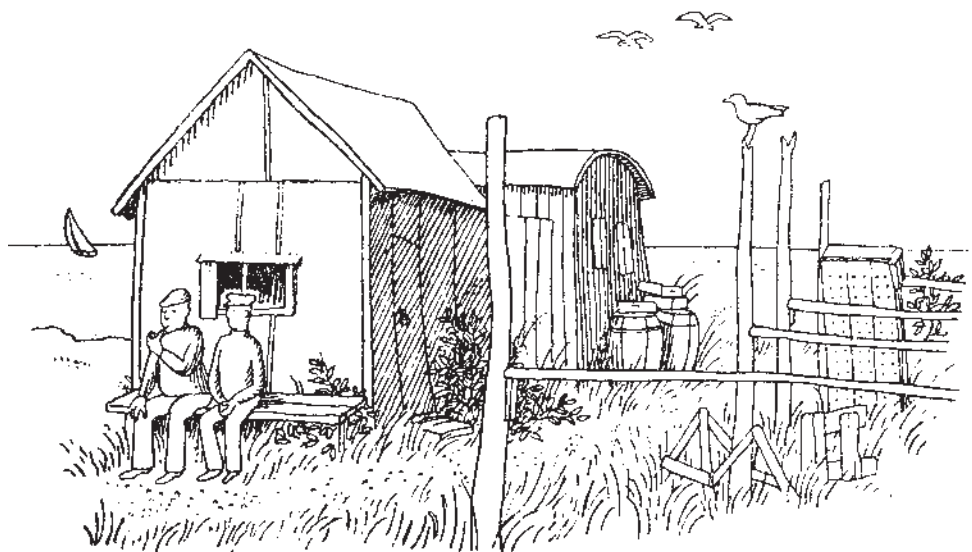

LIMHAMNS MILJÖFÖRENING

2014

Årsskrift

Ideell opolitisk förening

Innehållsförteckning

Limhamns Miljöförening 40 år.....	3
Verksamhetsåret 2013.....	5
Kalender 2014.....	7
Limhamns Miljöförenings Bevarandepreis 2013.....	9
Limhamns Miljöförenings Bevarandepreis för god byggnadsvård i 30 år ...	11
Limhamns nya bibliotek.....	15
En lång promenad längs kusten.....	15
En svunnen tid.....	16
Förändring på Limhamn.....	17
Åtta myter om trådlös teknik.....	18
Tio goda råd för säkrare telefon- och internetanvändning.....	19
Stormen Sven.....	20
Vaktskogen.....	21
Kalkbrottsgatan i Limhamn	22
Färjeförbindelsen Limhamn - Dragör	25
Styrelsen 2013	28
Ekonomi	29
Revisionsberättelse.....	30

Limhamns miljöförening

c/o C Westesson Sarvgränd 2 F, 216 12 Limhamn, tel 040-155393
lmfinfo@gmail.com

Hemsida: <http://limhamn.org>

Medlemsavgift: Enskild 100 kr, Familj 130 kr

BankGiro: 237-4262

**Skriv namn och adress på inbetalningskortet
alternativt i meddelanderutan vid internetbetalning,
för Familjemedlemsskap ange även antal familjemedlemmar!**

Denna årsskrift får gärna kopieras, förutsatt att källan anges.

Limhamns Miljöförening 40 år

Stoppad dispositionsplan från 1974

Miljöföreningens protokoll, årsskrifter och tidningsurklipp har stoff till en hel "vitbok" om "en lokal miljöförenings kamp mot etablissemangen". I vår årsskrift 1985 finns en lång beskrivning av de första tio åren och i den kan man bland annat läsa:

År 1974 uppstod något av en folkstorm på Limhamn mot stadsbyggnadskontorets nya dispositionsplan över området utefter Strandgatan - En förtätning med trevåningshus (400 bostäder).

Den 10 mars bildar så folkstormen "Aktionsgruppen för Limhamnsmiljön". Gruppen startade en intensiv verksamhet med en namninsamling mot Limhamnsplanen som snart hade över 6 500 namn från arga Limhamnsbor.

Aktionsgruppen bildade så småningom Limhamns Miljöförening och en interimstyrelse under ordförandeskap av Kjell Skoglund utsågs 24 augusti 1974.

Limhamn Miljöförenings första verksamhetsberättelse omfattade tiden till första årsmötet 3 mars 1975, då vår förening fick sin första

ordinarie styrelse med Gabriel Winge som ordförande.

Aktionen mot dispositionsplanen fortsatte med skrivelser till kommunfullmäktiges ledamöter. Kraven på revidering av Limhamnsplanen stöddes även av Limhamns Museiförening, Limhamns Konstförening, Malmöbygdens Naturvårdsförening, Aktion Skåne-Miljö, Byalaget i Klagshamn och flera andra organisationer även utanför Limhamn. Samma år arrangerades byggnadsvårdsdagar med föredrag av bland annat arkitekt Jörgen Lorenzen - "Byggnadsbevaring" och stadsantikvarie Bengt Salomonsson - "Låt Limhamnshusen leva".

År 1980 började Årsskriften ges ut. Både 1980 och 1981 gav man till och med ut två. I de första Årsskrifterna våren och hösten 1980 stod bland annat följande:

Medlemsantalet var 584 stycken och ordföranden hette Sven Falk.

Tre risker för Limhamnsmiljön: 1) Utfyllningsplaner på Klagshamnsudden, 2) Avfalls-anläggningar på Lernacken, 3) Konstgjorda avfallsöar utanför Limhamn och Bunkeflo.

Bland rivningshotade hus detta år kan nämnas: Östmans Maskinfabrik-Johnssons Bryggeri (i hörnet av V. Anskarigatan-Karpgången), Tegnérskolan, Fiskaren Ola Gunnarsons hus på Strandgatan 16 (Tyvärr rivet).

Föreningen ordnade en höstutflykt till Dragör som ledde till givande kontakter som vi ännu har som vänner och medlemmar. Redan då hade Carl Henrik Juhlin startat sina Ängsvandringar vid Bunkeflostrand, som under årens lopp lärt allt fler att njuta av strandängarna där och titta på unika växter och fåglar.

Det påbörjades också en inventering och beskrivning av bebyggelsen i Gamla Limhamn. Denna inventering och fotodokumentation pågår än i dag. Välkomna med bidrag!

Tillsammans med Museiföreningen och Konstföreningen sökte man också skapa ett bevaringsområde i Limhamn och kämpade mot nya trafikleder och för trädalléer.

Föreningen började också verka för att Ön i Limhamn borde få kompletteras med Hantverkshus och bostäder istället för ett planerat kolkraftverk.

För att bevara idyllen kring hoddorna vid Kåsehamnen började Limhamns miljöför-

ening att hjälpa Arvid och Karl Hansson, som fiskat där i 70 år, med underhåll av hoddorna. Detta resulterade i att vår förening fick överta hoddorna.

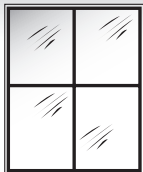
Vår 40 åriga historia visar att ansträngningar lönade sig. Vi har fortfarande kvar vackra Jugendbyggnader och 1800-talsbyggnader längs Strandgatan.

Med handen på saxen.

Christer Westesson

GLASMÄSTERIARBETEN

Allt
i
Glas

- Reparationer • Isolerglas
- Butiksfönster • Specialglas m.m.

För personlig service kontakta Peter Magnusson
0708-15 67 41, 040-15 67 50

Limhamnsgårdens allé 23 B, Limhamn

E-mail: alltiglias@telia.com

BAD - VÄRME - VATTEN

Kom till oss

Vi är experter

när du behöver kvalitetsprodukter och professionella råd inom VVS.

på bad och energi, och du får installation och service till fast pris.

Välkommen till vår butik och vår badrumsutställning!

Auktoriserad VVS-installatör

VVS-garanti, Trygghetsförsäkring.

Öppet: Vard 9-18, lörd 9.30-13.30.

Comfort i Limhamn

Linnégatan 36, 216 14 Limhamn

Tel: 040-16 24 24. Fax: 040-16 24 56

www.comfortlimhamn.se

comfort.limhamn@telia.com

Verksamhetsåret 2013

Sammanträden

Styrelsen hade tolv protokollförda möten under verksamhetsåret. Intresserade kan via sekreteraren få tillgång till dem.

Medlemmar

Föreningen har drygt 500 medlemmar inkl. familjemedlemmar. Medlemsavgift för Enskilt medlemskap är 100 kr/år, familjemedlemskap 130 kr/år. Medlemsregister finns tillgängligt hos sekreteraren.

Årsmötet med utdelande av Bevarandepris

Årsmötet ägde rum på Tegnérskolan torsdagen 11 april. Vi delade ut 2013 års Bevarandepris för god byggnadsvård.

Arkitekt Margit Åkesson informerade om Bevarandekommittén som har delat ut priset sedan 1984. I kommittén har flera arkitekter och byggnadsminnesvårdare ingått. Margit berättade om hur det går till att utse pristagare och visade bilder på årets kandidatus. De ligger på Odengatan, Sveagatan, Tegnérsgatan 29, Gamla gatan 6, V Anskarigatan 24. Även bilder på olika gatutyper och nybyggda hus på Tegnérsgatan visades.

Slutligen presenterades årets belönade hus med bilder; tillbyggnaden av kaféet och toaletterna på norrsidan av huset där WiLLY:s ligger vid RF Bergs plats. Margit läste upp motiveringen, se separat artikel på sid 9, och överlämnade plaketten för 2013 års Bevarandepris till ägaren Olof Andersson som även fick en bukett och en lång applåd. Olof Andersson berättade om planeringen, renoveringen och slutresultatet. Olof påminde om att han även fick priset i fjor. Det är första gången som en person belönats två gånger.

Margit Åkesson och Bevarandekommitténs medlemmar tackades av Per-Erik Mases för deras arbete samt för att Margit ställer upp även nästa år trots att hon lämnar Limhamn och flyttar till Västra Innerstaden.

Årsmötets föredragshållare stadsbiolog Magnus Wedelin från Stadsbyggnadskontoret hälsades välkommen av Per-Erik Mases. Med hjälp av vackra bilder visade Magnus de olika naturtyper vi har i Malmös 157 naturområden, 15 parker samt 2 naturreservat och i Limhamn i synnerhet. Magnus beskrev hur kommunen gör för att bevara dessa. Magnus besvarade många frågor och delade sedan ut många exemplar av Naturvårdsplan för Malmö 2012 i två delar; Programdel respektive Områdesbeskrivningar som han varit projektledare för. Magnus Wedelin tackades för det intressanta föredraget av åhörarna med en lång applåd och styrelsen förärade honom en Limhamnsbok.

Årsskriften 2013

Styrelsen har under vintern arbetat med Årsskriften 2014. Den utsändes tillsammans med inbjudan till årsmötet och avi för årsavgiften. Tina N Mörnstam var som tidigare redaktör och pådrivare så att alla ”deadlines” kunde hållas. Vi vill rikta ett stort tack till alla de som på olika sätt bidragit med artiklar och annonser till Årsskriften, som vi hoppas blir en intressant läsning för alla.

Strandstädningen

Städning av stranden mellan Småbåtshamnen och Sibbarps badstrand gjordes söndagen den 14 april och det gick bra i fint väder. Vi samlade som vanligt många säckar ”främmande föremål”, som borttransporterades.

Hoddorna på Sibbarpsstranden

I fjor blev hoddorna inte vandaliserade! Vi har bara behövt tjära den svarta hoddan. Carl-Henrik har skött gräsklippningen. Viss upprustning av träsofforna har påbörjats. Föreningen visade hoddorna för tre personer från samverkansföreningen På (Po) Limhamn. Vi gör det gärna för intresserade personer och grupper.

Hoddefesten

Söndagen den 1 september firades Hoddefes-

ten som en liten träff på eftermiddagen i fint solsken utanför hoddorna. Föreningen bjöd på kaffe/te och bullar. Deltagarna såg då att vår kåse utanför hoddorna var full med tång. Sagt och gjort togs verktyg fram och tången drogs in och upp på land.

Höstmöte

Vårt planerade höstmöte med temat "Vad händer på och kring Limhamn" på Tegnérskolan blev tyvärr inställt på grund av återbud från inbjudna talare. Vi gör ett nytt försök i höst.

Hemsidan

Styrelsen håller på att förbättra hemsidan www.limhamn.org. Ambitionen är att ha en levande hemsida där LMF's protokoll med mera finns i formaten .html eller.pdf. Via hemsidan får vi in flera frågor om Limhamn. De som berör husrenoveringsfrågor sändes vidare till Bevarandekommittén. Snart skall ni även kunna hitta oss på Facebook.

Malmö Stads detaljplaner

Styrelsen har besvarat remisser och samråd angående flera nya detaljplaner från Stadsbyggnadskontoret:

- Förslag till detaljplan 5195 för fastigheten HUMMERN 11 i Limhamn.
- Granskningshandlingar för detaljplan

5220 för fastigheten Gjuteriet detaljplan för Klagshamnsuddens ridanläggning, Dp 5520.

- Dp 4959 Elinelunds gård.
- Dp 5309 Kv. Vakteln där det skall byggas ett nytt bibliotek.

Vi har även lämnat in synpunkter om Karl Johansskolan, om Genombrottet, samt om Arkitekturprogram för Malmö fram till 2030, ÖP 2012.

Vi fortsätter att bevaka alla förslag till nya stadsplaner som berör Limhamn.

Övrigt

Helgen 31 juli - 2 augusti 2014 har "På Limhamn" ett antal aktiviteter i Hamnen. Styrelsemedlemmar har under hösten mött deras ledning för att utröna om vi och Limhamns Museiförening kan medverka med något arrangemang vid hoddorna.

Under året har vi fått gåvor i form av foton med mera och pengar som inbetalts utöver årsavgiften. Föreningen tackar givarna. Vi har haft gott samarbete med Limhamns Konstförening, Limhamns Museiförening, Gerhard Larssons Stiftelse. Vi vill gärna engagera fler medlemmar i vårt arbete, det finns plats för fler.

Styrelsen

Limhamns
KAKBOD & Café

Linnégatan 20, Tel: 040-15 02 52

Kalender 2014

- Årsmöte:** Torsdag 10 april kl 18.45 i aulan på Mathildborg, Rudbecksgatan 1.
Vi börjar mötet med mingel där föreningen bjuder på ost/kex, frukt och cider.
Sedvanliga årsmötesförhandlingar.
Dagordning utdelas på årsmötet.
Utdelande av 2014 års Bevarandepris.
Milan Obradovic, ordförande i Tekniska nämnden och På Limhamn berättar om vad som är på gång i Limhamn.
- Utställning:** Lördag 12 april kl 13-16 är det vernissage på Limhamns Museum, Soldattorpet, Limhamnsvägen 102 på en utställning om de 40 hus som Limhamn's Miljöförening belönat sedan 1984. Utställningen kommer att vara där till 28 september.
Öppettider: Lördag – söndag kl.13-16.
- Strandstädning:** Söndag den 27 april kl. 15-17.
Samling vid våra 4 hoddor, utanför korsningen Strandgatan/ Götgatan för städning av stranden mellan Småbåtshamnen och Sibbarps badstrand.
Medtag gärna kaffekorg.
- Hoddefest:** Torsdag 31 juli - lördag 2 augusti. I år ersätts vår traditionella Hoddefest med att vi medverkar i en stor Hamnfest som "På Limhamn" arrangerar.
Under hamnfesten får besökarna möjlighet att besöka en fiskebåt, se hur man röker fisk, prova på vindsurfing, segling, kanot. Man får lära sig mer om havet och Öresund. Där kommer att finnas bodar med mat, hantverk, form, konst och kultur.
Det mesta är öppet mellan kl. 10-22.
Vi håller våra hoddor öppna mellan kl. 13-17 varje dag.
- Höstmöte:** Datum ej bestämd. Tema ännu ej planerat.
Separat kallelse sänds till alla medlemmar.

AB Limhamns Bleck- & Plåtslageri

Plåt- & Järnkonstruktioner
Pressning - Svarvning - Klippning
Valsning - Kantpressning

Krossverksgatan 6, 216 16 Limhamn
Tel: 040-15 01 11, fax: 040-16 43 24.
www.ablbp.se

STRANDGATAN 50
216 12 MALMÖ
Tel:040-16 20 30
Fax:040-16 13 17

www.strandhotell.se

Hotellet har:

Frukostbuffé
Egen fri parkering
Alltid lägsta pris

Rummen har:

Bad & toalett
Radio, TV med 10 kanaler
Minibar
Sundutsikt (inte alla)

Utanför entrén finns:

Busshållplats, brevlåda tömning 17.00
Damfriserier
ICA Nära, Limhamn 7-22 - Kiosk - gatukök
Bra restaurang med vänliga priser
Motions- & promenadstråk

Nära till - högst 10 min gångavstånd:

200 meter till buss som går till Svågertorp,
tågstationen till Kastrup och Köpenhamn.
Segelbåtshamn med bra restaurang,
fiskehamn & rökeri
Badstrand med kallbadhus med vedeldad bastu året runt
Post och systembolag
100-tals affärer

10 minuter med bil:

Mässområde
Malmö central, centrum

**Bästa läge - naturskönt 100 meter till havet
men ändå centralt - nära till allt!
Och det bästa: Alltid lägsta pris i Malmö!
Och då finns ändå allt: frukostbuffé', bad,
TV med 10 kanaler, radio, fri parkering m.m.**

MOTORTRAFIKLED
STOCKHOLM, GÖTEBORG,
TRELLEBORG, KÖPENHAMN

Enkelrum: 598:-
Dubbelrum: 798:-
Familjesvit: 948:-

med 2 rum 4-5 personer

BOKA NU! 040-162030

ELLER FAXA:
040-16 13 17

Limhamns Miljöförenings Bevarandepreis 2013 Espresso House på RF Bergs plats

Bakgrund

Byggnaden uppfördes mellan 1964-66 som ett varuhus med lokaler för en restaurang på andra våningen. Huset, snart 60 år, har under de gångna åren haft flera ägare och många olika användare. Limhamns centrum har under 60-talet genomgått en större förändring genom att flera affärshus som Malmborgs och Domus kommit till. Samtidigt byggdes många bostadshus bl.a. Stranden, höghuset på Strandgatan är från denna tid också.

Byggnaden på tomten Vipan 9 ritades av Bror Thornbergs Arkitektkontor. Byggherren var EPA och entreprenören Skånska Cement AB. Konstruktionen är ett enkelt pelarväggsystem som tillåter ombyggnader utan större komplikationer vilket med hänsyn till byggnadens funktion är en viktig detalj och vittnar på stort förutseende.

Byggnaden är belägen i Limhamns centrum, i korsningen Idrottsgatan Linnégatan, vid RF Bergs plats. Byggnaden innehåller flera affärslokaler, restaurang och stor kundparkering på taket. Varuhuset är en typisk 60-talsbyggnad med enkla former som passar funktionen och utan några arkitektoniska finesser.

Samtidigt med att fastigheten för fyra år sedan fick ny ägare har WILLY:S matbutik framfört önskemål om behovet av större butiksytta. Då fastigheten ligger på en tomt där det inte finns någon byggbar yta och inköp av någon grann-

fastighet inte är möjligt var lösningen endast att omdisponera den befintliga butiksytan samt att köpa in en mindre del av parkmarken norr om fastigheten. Detta gjordes efter kontakt med kommunen. Tanken var att göra en mindre tillbyggnad mot torget där WILLY:S matbutik skulle få en ny entré. Dessutom skulle en lokal för ett kafé planeras mot torget och allmänna toaletter skulle få plats i byggnaden. Fastighetsägarens idéer för totallösning redovisades till kommunen. Förslaget som upprättades av Bredgatans Arkitekter i Lund, Mats Lindström, har godtogs sedan av Malmö kommun och det mötte inget hinder att förvärva den lilla delen av allmänna platsmarken som behövdes. Förslag till detaljplan har upprättats och fastställts. Därefter har bygglov beviljats. Planering, projektering samt om- och tillbyggnad av fastigheten pågått mellan åren 2010-12. I december 2012 har kaféet öppnats för allmänheten.

Skäl för Bevarandepriset

Tillbyggnaden på fastigheten Vipan 9, på matbutiken WILLY:S baksida mot RF Bergs plats, är i ett plan. Den innehåller ett långt, ganska smalt kafé för Espresso House och offentliga toaletter. Byggnadshöjd är cirka fyra meter och fasaden domineras av stora glasytor och detaljer av mörk kopparliknande plåt samt bruna markiser. Fönsterpartierna når ända ner till torgytan. Torget fortsätter på detta sätt in i byggnaden. Tillbyggnaden har

utformats på ett så följsamt och återhållsamt sätt att det ser ut som om den alltid har legat där. Husets tidigare stängda och ointressanta baksida har plötsligt förändrats till en vacker fasad, en framsida. Torget som tidigare var endast en kommunikationsyta har fått nytt liv och andra funktioner. Torghandeln har blivit livligare. Kaféet har fått uteservering. Flanörer stannar upp och tar en kopp kaffe, andra sitter och njuter av vårsolen eller tittar på folk som går förbi. RF Bergs plats har blivit en viktig mötesplats för Limhamn för

både unga och gamla. Tillbyggnaden har dessutom förbättrat stadsbilden på ett sätt som passar in i limhamnsmiljön.

Hans Olsson, arkitekt

*Agneta Sallhed-Canneroth,
landskapsarkitekt*

*Agneta Thornberg-Knutsson,
byggnadsantikvarie*

Olov Tyrstrup, arkitekt

Margit Åkesson, arkitekt

ROSENGRENS M ETALLGJUTERI

Tillverkning av gjutna

Metallskyltar, Bokstäver, Design, Konst m.m.

Magasinsgatan 9, 216 13 Limhamn

Tel: 040-15 24 50, fax: 040-16 29 86

www.rosengrensmetall.se

E-mail: info@rosengrensmetall.se

Limhamns FISKRÖKERI

*Stor sortering av Färsk/Rökt fisk, Skaldjur & Delikatesser.
Välkomna!*

ÖPPET: Tisdag-fredag 9-18, Lördag 9-15, Söndag 11-15.

Strandgatan 17 B, Limhamn, Tel: 040-15 24 70

www.limhamnsfiskrokeri.se

Limhamns Miljöförenings Bevarandepreis för god byggnadsvård i 30 år

Limhamns Miljöförening har varje år sedan 1984 utdelat Bevarandepreis för god byggnadsvård. Vissa år har två byggnader premierats. Totalt har 40 Bevarandepreis delats ut.

Det fanns till en början inte många objekt som var kandidater till Bevarandepreis. Många hus var nergångna och dåligt underhållna och Limhamn gav ett allmänt dekadent intryck i de centrala delarna. De flesta var inte medvetna om det fina och unika i stadsdelens gamla nästan orörda miljö.

Miljöföreningen har genom att dela ut Bevarandepriset och ge det publicitet haft en stor pedagogisk inverkan på hur man uppfattar stadsdelen. Man har fått upp ögonen för det värdefulla i miljön och att den måste vårdas och dess speciella karaktär bevaras.

Limhamns anseende har med rätta uppgäraderats de senaste 30 åren och stadsdelen är nu troligen den populäraste i Malmö inte minst på grund av att man har slagit vakt om dess speciella miljö. Miljöföreningens insats härvidlag har varit att aldrig ge upp att värna om limhamnsmiljön.

Nuförtiden är det lätt att finna många objekt som är kandidater till Bevarandepriset. Det brukar finnas 4 - 5 nominerade varje år. Det är en mycket intressant diskussion att utse det som skall premieras.

Bevarandepriset har ofta gått till renoveringar av hus från början av 1900-talet som fått husen att återfå sitt ursprungsutseende. Målet har inte uttalat varit att slå vakt om sekelskiftesmiljön, men det har fallit sig naturligt att premiера dessa hus.

Frågan har dykt upp om det skulle vara möjligt att ge priset till en ny helt modern byggnad. Enligt miljöföreningens anvisningar för utdelning av pris för god byggnadsvård – kan byggnadsvårdsbegreppet också avse nybyggnad. Föreningen kan alltså formellt ge pris för moderna byggnader. Avgörande är då att huset till storlek, proportioner och

utformning är anpassat till gaturummet och omgivande byggnader. Detaljer, materialval och färgsättning måste vara gjorda med omsorg och känsla.

De flesta byggnaderna har legat i centrala och gamla Limhamn. Där var den gamla stadsmiljön som mest hotad och varje fin renovering hjälpte till att förbättra miljön. Med åren har cirkelns vidgats och priser har delats ut till hus i mera perifera lägen.

Här följer några exempel på byggnader som fått Bevarandepriset från det första 1984 till det senaste 2013.

I de flesta fallen har priset gått bostadshus

1984 -Tycho Brahegatan 15, som fick det första Bevarandepriset 1984 för god renovering av ett litet gatuhus från ca 1900. Huset renoverats till ursprungsskick med kalkslammade väggar, papptak och ljusst blågröna snickerier.

2009 - Tegnérsgatan 55 för renovering och

Visst kan du må bättre!

Hos mig kan du få:

Klassisk muskelmassage

Homeopati

Biopati

Akupunktur

Jag har även försäljning av kosttillskott
samt Marja Entrich hudvårdsprodukter

Dipl. Massör, Biopat, Homeopat, Akupunktör

Elisabeth Pelinder
Svaneholmsgatan 4, 217 73 Malmö
Telefon: 040-16 02 92

Swedbank

Bidra till ett tryggare samhälle – betala med kort

Bankkort är ett säkert, snabbt, miljövänligt och tryggt sätt att betala med.
Prata med oss på Swedbank i Limhamn för kontantsmarta tips.

ombyggnad av stor "villa" från 1909. En mycket tålmodig och varsam renovering har gett ett harmoniskt och tidstypiskt resultat.

2012 - Strandgatan 50, Stranden, höghuset i 13 vån med bostäder, hotell, butiker, restaurang mm från 1960 som fasaden renoverats till ursprungsskick. Det är typiskt för sin tid och en orienteringspunkt för Limhamn.

Några gånger har priset gått till allmänna byggnader som är karakteristiska och viktiga för att man skall känna till och förstå Limhamns historia

1997 - Gamla kontoret och maskinverkstaden från Limhamns Skeppsvarv på Ön från 1916 som byggt om till Frisks&Svettis mm. Det var oerhört viktigt att några byggnader kunde bevaras och minna om att Ön en gång var ett industriområde.

2002 - Limhamns församlingshus från 1908 vid torget, Huset är i jugendstil och har

renoverats och byggts om med stor respekt för byggnadens stil. Det pampiga huset är den viktigaste byggnaden vid torget.

2004 - Brandstationen, Idrottsgatan från 1901 som byggs om och renoverats för allmänna ändamål och som fortfarande ser ut som en brandstation.

Priset har också gått till miljöer (och företeelser) som är viktiga för Limhamn som kust- och fiskesamhälle.

2006 - Hoddorna och fiskehamnen. Det är hela den gamla miljön med alla hoddor, breplatser små stigar och prång och fiskehamn som fick priset. Den gamla miljön har bevarats i stort sett i sin ursprungliga form.

Priset har också tilldelades byggnad som har positiv inverkan på sin omgivning

2013 - Espresso House på RF Bergs plats, byggt 2013. Huset är en påbyggnad av baksidan av ett affärshus. Baksidan har blivit en framsida och torget har blivit en trivsamt mötesplats.

lilla
**GARDE
ROBEN**

**Snygga och roliga kläder
för alla oss kvinnor!**

Gilla lilla Graderoben på
facebook.com/lilla.Garderoben

Öppet: vard 11-18, lö 10-14. Linnégatan 24 på Limhamn
info@lillagarderoben.nu, www.lillagarderoben.nu, 040-15 65 00

Vi har härliga ostbrickor & korgar.

**Färdiga eller
efter önskemål.**

Öppet: mån-fre 10-18, lär 10-14
Järnvägsgatan 45 • Limhamn • Tel 040-16 10 66
www.ostbodenpalimhamn.se

**FÖR GOD
S Y N V Å R D
O C H P E R S O N L I G
S E R V I C E**

LIMHAMNS OPTIK

JÄRNVÄGSGATAN 43 040 15 39 49
MÅNDAG-FREDAG 10-18 LÖRDAG 10-15
WWW.LIMHAMNSOPTIK.SE

Limhamns nya bibliotek

På Odengatan, bara ett stenkast från sin gamla adress, skall nya biblioteket i Limhamn husa. En helt ny skapelse inrymd i ett nybyggda som tar form på en gammal plats.

Ytan blir större, ljuset bättre, och förhoppningsvis även trivselen. Att högprioritera ett Limhamnsbibliotek, gläder Miljöföreningen lite extra i vår digitala värld.

En lång promenad längs kusten

Ja, just det – längs hamnen vid cementa. Foto: Tina N Mörnstam

Nu går det att promenera längs kusten hela vägen från Bunkeflostrand, förbi brofästet, Sibbarp, småbåtshamnen, fiskehamnen, runt Ön, längs hamnen vid gamla Cementa ... Ja, just det – längs hamnen vid cementa. Äntligen är det nu öppet även här. Promenaden tar slut vid färjeläget för gamla Travemündefärjorna inne i Malmö hamn. Vilken härlig promenad/

löprunda detta kommer bli. Det är bara en liten bit i fiskehamnen man inte når kusten. Hur långt tror du det är? Jag återkommer om ett år, när jag sprungit den, och berättar hur lång den är.

Tina N Mörnstam

Du glömmar väl inte betala medlemsavgiften!

Medlemsavgift: Enskild 100 kr, Familj 130 kr

BankGiro: 237-4262

**Skriv namn och adress på inbetalningskortet
alternativt i meddelanderutan vid internetbetalning,
för Familjemedlemsskap ange även antal familjemedlemmar!**

En svunnen tid

*Cementas silosar, som det såg ut förr innan rivningen.
Foto: Carl-Erik Frykstrand*

Limhamns Miljöförening söker ny kassör!

Ditt uppdrag kommer att bli mycket uppskattad i vår förening.
Viss ekonomisk ersättning kan utgå.

Vänligen hör av dig till vår sekreterare Christer Westesson på
mail lmfinfo@gmail.com eller telefon 070 8777 663.

Total EL
DIN TOTALA EL-SERVICE LEVERANTÖR

ELEKTRIKER OCH TEKNIKER TILL DIN TJÄNST

EL / TELE / DATA / LARM
installationer, elbutik och utställning

www.totalel.se

040-6115910

Jour 040-25 14 04

Förändring på Limhamn

Kolvärmeverket och några av Cementas silos är det som finns kvar av Limhamns gamla industriby.

Foto: Carl Henrik Hagéus

Så länge jag kan minnas har den funnits där-
Limhamns gamla industriby.

Den var belägen norr om Limhamn-Dragör
kajen, väster om Limhamnsvägen och
söder om Limhamnsfältet. Hit har både
Limhamnare och Malmöbor kommit för att
få hjälp med praktiska saker eller inhandla
bruksföremål.

Limhamns kalkindustri eller Cementa
forlade hit kalk från kalkbrottet. Här brän-
des den i stora kalkugnar och förvarades
i cementsilos. Cementen fraktades sedan
vidare antingen med båt, tåg eller lastbil.
Förutom bilreparatörer, plåtslagare, glas-
mästare, bensinpumpstillverkare, trä- och
byggvaruhandlare och limtillverkare fanns
det en ånglokomotivklubb som restaurerade
den gamla Sillabanan som gick från Limhamn
utmed Ribersborg till Malmö Central. Man

impregnerade också järnvägssystrar med tjära
och Kreosot.

Eftersom industribyn låg vid Öresund fanns
diverse industrier med skeppshandel och
båtunderhåll. En lokal för sjöscouter fanns
också där den yngre generationen fick lära
sig hur man seglar på sjön.

Med lite saknad märker jag hur skorstenar
faller, Gamla fina industribyggnader rivs och
byggnadsmassorna bortforslas. Kolvärme-
verket är dock kvar med sin höga skorsten
och förser fortsatt Limhamnsborna med
fjärrvärme vid stark kyla.

Kvar av Limhamns gamla industriby finns
nu bara en barskrapad mark. Limhamn står
nu under förvandling från ett fiske- och indu-
strisamhälle till ett samhälle som bygger fler
bostäder, skolor, butiker och kanske lite mer
konstigare saker. *Carl Henrik Hagéus*

Åtta myter om trådlös teknik

- 1) *Det finns inga belägg för att strålning från mobiler, trådlösa datorer, läsplattnar och WiFi är skadlig.*

Fakta: Det finns omfattande belägg för att mikrovågsstrålningen från trådlös teknik är skadlig. Bland annat har forskningen visat att mobilanvändning ökar risken för hjärntumör samt att långtidsexponering för mikrovågsstrålning ökar risken för cancer och olika symtom (sömnsvårigheter, huvudvärk, försämrat minne, hjärtproblem och yrsel) samt kan försämra fertiliteten.

- 2) *All trådlös teknik följer gällande gränsvärden som är satta med stor säkerhetsmarginal till påvisade effekter.*

Fakta: Gällande gränsvärden är föråldrade, skyhöga och mer anpassade efter mobilindustrins och den militära industrins behov än vad vi människor och andra levande varelser tål. Gränsvärdet skyddar endast mot omedelbara uppvärmningseffekter av 6 minuters exponering och saknar skydd mot dygnetruntexponering under längre tid. Gränsvärdet skyddar inte mot några som helst långtidseffekter och utesluter uttryckligen cancer.

- 3) *Strålningen från mobilmaster och trådlösa datanätverk är mycket låg.*

Fakta: Strålningen är endast låg om det jämförs med ett högt gränsvärde (se myt 2). Det är som att påstå att en låneränta på 50% är låg bara för att den jämförs med en ränta på 500%. Upprepad forskning och människors erfarenheter visar att strålningen från i stort sett all trådlös teknik är skadlig vid nivåer som kan vara hundratusen till en miljon gånger lägre.

- 4) *Forskarna är överens om att strålningen är ofarlig.*

Fakta: Ett växande antal forskare, experter och läkare är av uppfattningen att strålningen innebär många hälsorisker, bland annat cancer och hjärnskador. Det är en begränsad klick experter och forskare, som i stort sett

alla har finansiella bindningar till mobil-, el- eller den militära industrin, som hävdar ofarligheten. På samma sätt som tobaksindustrin och kemikalieindustrin, har mobilindustrin knutit lojala forskare till sig som för ut industrins argument. Denna begränsade grupp experter har fått stort inflytande och dominerar de flesta expertutredningar, såväl i Sverige som hos EU och WHO.

- 5) *Strålsäkerhetsmyndigheten skyddar oss mot alla skadliga effekter av strålningen.*

Fakta: Historien visar att när stora ekonomiska intressen är inblandade tar det oftast lång tid innan myndigheter agerar och inför striktare regler. Det finns många exempel då myndigheterna haft fel om risker med olika produkter och ämnen. I stället har det varit insatta individer, kritiska forskare och olika frivilligorganisationer som först pekat på riskerna.

- 6) *Vi kan lita på WHO som säger att strålningen inte är farlig!*

Fakta: WHO:s arbete med strålningsfrågan har under många år finansierats av mobilindustrin. Arbetet har letts av personer med kända finansiella bindningar till mobil-, el- och militärindustrin. WHO:s expertgrupper domineras liksom svenska Strålsäkerhetsmyndighetens av individer som också har finansiella bindningar till industrin. WHO har under åren fått mycket kraftig kritik för det alltför nära samarbetet med de industrier vars ekonomi påverkas av WHO:s hälsoriskbedömningar.

- 7) *Vi har haft radio- och TV-master i över 50 år som sänder liknande strålning med ännu högre effekt utan att hälsorisker observerats.*

Fakta: Strålning från mobiltelefoni, trådlöst internet och mobilmaster dominerar i dag kraftigt över strålningen från radio/TV-master. Mätningar från bland annat Schweiz visar att radio/TV står för cirka 10% och mobilmaster, mobiler och trådlösa

telefoner (DECT) står för mellan 80-90% av den strålning som vi sammanlagt utsätts för. Radio/TV-master är dessutom inte ofarliga. Upprepad forskning visar förhöjd risk för cancer och sömnsvårigheter i närområdet.

8) *Det finns ingen anledning till att förbjuda eller avråda barn att använda mobiler eller trådlös teknik.*

Fakta: I stort sett alla miljö- och hälsomyndigheter över hela världen är överens om att

barn och foster är särskilt känsliga för olika miljöfaktorer. Det finns kritiska perioder under utvecklingen då mikrovågsstrålningen permanent kan skada exempelvis hjärnans utveckling. Nervsystemet fortsätter att utvecklas genom hela tonåren. Barns huvuden absorberar mer strålning och de har snabbare cellomvandlingshastighet. Ett barn eller en tonåring som använder mobiltelefon löper högre risk för hjärntumör jämfört med en vuxen.

Tio goda råd för säkrare telefon- och internetanvändning

Strålningen från trådlös teknik är inte ofarlig. Tvärtom avger all trådlös teknik strålning (mikrovågor) som visats vara skadlig för hälsan. Mobilanvändare löper förhöjd risk för hjärntumör och cancer i huvud-halsområdet. Kronisk exponering från mobilmaster, trådlöst uppkopplade datorer och trådlösa nätverk ökar risken för cancer och olika symtom (sömnstörningar, huvudvärk, försämrat minne och koncentration samt hjärtproblem). Barn och ofödda foster är särskilt känsliga. Därför är dessa råd särskilt viktiga för alla barn och gravida.

Följ dessa råd för att minska hälsoriskerna:

- 1) Använd mobilen så lite och under så kort tid som möjligt! Använd i stället den fasta telefonen.
- 2) Barn och ungdomar under 18 år samt gravida kvinnor bör använda mobilen enbart i nödfall. Fosters och barns nervsystem, som är under utveckling, kan skadas av strålningen.
- 3) Prioritera och använd fast telefon och fast internet med sladd i hemmet, på arbetsplatsen och i skolan.
- 4) När mobilen används håll den så långt från kroppen och huvudet som möjligt. Håll samtalet kort. Använd högtalarfunktionen. Bluetooth och handsfree är inte riskfritt.
- 5) Tänk på passiv exponering och visa hänsyn. Andra kan utsättas för strålningen

från din mobil. Stå inte nära andra människor när du använder mobilen för korta nödvändiga samtal.

- 6) Använd inte mobilen i bussar, tåg, tunnelbana eller hissar. Strålningen blir mycket högre.
- 7) Förvara inte en påslagen mobil i fickor nära kroppen.
- 8) Använd inte läsplattor (Ipads) för internet. De kan enbart kopplas upp trådlöst och avger då höga nivåer av mikrovågor.
- 9) Använd fast uppkoppling mot internet med sladd. Stäng av wifi-funktioner på dator, modem eller router.
- 10) Håll avstånd till den bärbara datorn genom att exempelvis använda separat TCO-märkt skärm och tangentbord.

Artiklarna är från Strålskyddsstiftelsens informationsblad och är med stiftelsens tillstånd utvalda för Limhamns Miljöförening av Per-Erik Mases.

Strålskyddsstiftelsen är en samlingsstiftelse som arbetar för att människor och miljö skyddas mot skadlig elektromagnetisk strålning genom att informera om risker och publicera rekommendationer. Stiftelsen verkar för skärpt lagstiftning, stärkt konsumentskydd samt stöd till de som redan skadats.

Telefon 010-101 16 20 | info@stralskyddsstiftelsen.se
www.stralskyddsstiftelsen.se

Stormen Sven

5-7 december 2013 kom Sven på besök. Han var inte välkommen, men kom ändå. Han fullständigt stormade in över oss. I Malmö och Helsingborg var det värst. Men det var inte bara här, han var även och besökte våra granne Danmark.

Stomstyrkan nådde på vissa håll i byarna upp till 40 sekundmeter. Vattenståndet ökade markant. Vissa broar fick stängas av på grund av risken att de skulle svämmas över. Om ökningen varit 15 cm till, hade vatten runnit in Citytunneln. Lekplatsen på Ribban förvandlades till vattenlekland. Man fick bada/vada för att komma åt bryggorna. Nya dammar bildades på gräsmattorna längs havet. De varade i veckor efter stormen.

Tång, sten och annat bråte sköljde upp på stränderna. Våra hoddor klarade sig, men

det gjorde inte stranden. Längs hela Sibbarp finns följande plakat uppsatta:

Strandnära stigar har spolats bort eller ersatts av sten.

Gatukontoret kommer att återställa så mycket som är möjligt. Men det går inte att börja förän marken torkat upp efter översvämningen. Det skall vara klart till badsäsongen 2014.

Tina N Mörnstam

Vaktskogen

Vaktskogen i vinterskrud. Foto: Per-Erik Mases

Vaktskogen är Limhamns lilla skog med en utsiktsplats intill.

Skog i Limhamn? Jo, i den västra änden av Limhamnsfältet, norr om Geijersgatus förlängning mot havet som heter Vaktgatan, ligger Vaktskogen.

Namnet Vaktskogen börjar alltmer användas. Många har kanske upptäckt skogens kvaliteter. Hundägare på väg till hundrastplatsen passerar igenom den. Ägare av båtar i småbåtshamnen Lagunen kör förbi den. De alltför boende i Limhamns Sjöstad söder om Vaktgatan har ju nära till den.

Vaktskogen, Vaktkullen väster därom, buskagen mot Lagunens uppställningsplats och skogsremsan utmed Bågschyttebanan ramar in hundrastplatsens gräsyta som är mycket uppskattad av hundarna och dess ägare.

Som flanör i Limhamn är det mycket roligt att på dagtid komma in i skogen. Speciellt när det blåser ger skogen lä för vinden.

Historien för Vaktskogen började när den anlades för 40 till 50 år sedan på utfyllnadsmassorna som utgör Limhamnsfältet. Träden har fått växa upp ganska fritt och har nu nått en anseelig höjd. Trädslagen är bok, al, fläder etc. På marken kommer skott upp av fläder. För att öka genomsiktligheten och tryggheten klipper Gatukontoret markvegetationen varje år. Ett mindre område har låga träd i täta formationer som ger ett trolskt intryck. I skogens östra ände har en koloni råkor etablerat sig i toppen av bokträden med livlig verksamhet.

Området är en skog och inte en park bland annat för att gångvägen genom skogen knappast är anlagd utan bara upptrampad. Det saknas belysning och det finns endast två soptunnor. Kanske Malmö Stad vill göra skogen till park när Limhamns Sjöstad är färdigbyggd?

Man kan emellertid med fog påstå att skogen är styvmoderligt behandlad när det gäller skötsel och underhåll som plockningen av skräp. Är detta en så kallad Ruderatmark? Gatukontoret var dock tvungna att rycka ut akut efter stormarna Simone och Sven som fällde ett antal träd i den västra änden.

Västerut mellan skogen och havet brer en stor kulle ut sig, drygt tio meter över havet. Vegetationen på kullen är vildvuxen med högt gräs och några buskage men inga träd.

Utsikt från kullen. Foto: Per-Erik Mases

Utsikten ifrån kullen är magnifik med en vacker utblick. I ett svep ser man i söder det framväxande Limhamn och dess hamn, sedan bron, vidare husen på Ön, bron igen, Kastrup med sina flygplan, Köpenhamn, Öresund med sina båtar, Lagunens småbåtshamn, Västra Hamnen, Limhamnsfältet, Ribersborg och Bellevue. Det är en vacker vy och väl värt en utflykt till Limhamns lilla skog med omgivningar.

Per-Erik Mases

Kalkbrottsgatan i Limhamn

I förra årets årsskrift fanns artikeln "Vad kan Malmö Stad göra åt Genombrottet i Limhamn?", vilket var en skrivelse till Malmö Stads Gatukontor och Stadsbyggnadskontor. Ärendet har fortskridit. Nedan finns ett av svaren på fortsättningen på denna följetång.

Limhamns Miljöförening (LMF) återkommer här med följande skrivelse efter Gatukontorets svarsbrev med diarienummer 112/13 om "Genombrottet i Limhamn" vi erhöll den 8 maj 2013, daterat den 5 april 2013, på vår skrivelse den 2013-02-08.

Eftersom Gatukontoret i svarsbrevet håller fast vi sin lösning och inte vill göra några förändringar kan vi inte släppa frågan varför vi härmed återkommer. "Endast mindre åtgärder kunde genomföras 2013 pga det ekonomiska läget och att vidare åtgärder får vänta på utredning i bullerplanksfrågan. Övriga planerade åtgärder inklusive arbeten med bullerplanken kommer kunna påbörjas tidigast hösten 2014."

Vi tar dock Gatukontorets svar som en uppmuntran till fortsatt dialog och samverkan om utformningen av Kalkbrottsgatan det så kallade "Genombrottet", så att det kan bli miljöanpassat och möjligt att genomföra.

Limhamns Miljöförening är engagerad i utformningen av Kalkbrottsgatan eftersom det betyder så mycket för Limhamnsmiljön. Styrelsen för Limhamns Miljöförening delger därför Gatukontoret och Stadsbyggnadskontoret våra fortsatta synpunkter och krav som vi även anser att en bredare allmänhet bör få kännedom om.

Enligt Gatukontorets hemsida för Stadsmiljöavdelningen är dess verksamhetsidé är "att lyhört utveckla mänskliga miljöer genom att i samklang med stadens framtidsvisioner, det historiska arvet, naturen och kretsloppet verka för en uthållig och attraktiv stad som tydliggör och stärker Malmös identitet".

Det vill vi ta fasta på varför vi anser att

Genombrottet. Foto: Christer Grimshorn

Gatukontoret inte fullt har satt sig in i och förstått att vi önskar en **högre ambitionsnivå** än att utforma bullerplank. Vi önskar att alla glömmer ordet Genombrottet. Vi vill inte förminska, och tänka på, Kalkbrottsgatan som ett brutalt genombrott och ett gammalt sår i Limhamnsmiljön. Vi önskar få Kalkbrottsgatan återställd till en vanlig **stadsgata** och därmed inte ha några bullerplank som utmed motorvägar. I korthet är våra krav att göra helt öppna anslutningar och övergångar mellan tvärgatorna och Kalkbrottsgatan, utan plank och plexiglas. Gör körbanan smalare och sänk den verkliga hastigheten till 30-40 km/tim. Vi vill ha en vacker stadsgata som man kan vara stolt att visa upp.

Gatukontoret genomför stadsgateidén på många gator i Malmö utan bullerplank. Inkludera Kalkbrottsgatan i dessa planer och gör det till en stadsgata anpassad till sin lokala miljö. Vänta med genomförandet tills man har ekonomin klar. Gör inget hastverk. Allén med träd på båda sidor om körbanan är viktig. Om bullerdämpande åtgärder behövs kan det göras med andra metoder än med bullerplank.

Den viktigaste punkten är att Kalkbrottsgatan inte förblir ett genombrott utan en stadsgata. Hur detta löses behöver vi inte ge oss in på i detalj. Vi poängterar att detta är viktigt för hela Limhamns trafiklösning. Att bara göra mindre förändringar nu kan bara ge låsningar framöver.

Vi anser att hela frågan om Kalkbrottsgatan istället måste lyftas upp från Gatukontoret till att bli en stadsplane fråga och därmed en fråga för Stadsbyggnadsnämnden och dess Stadsbyggnadskontor.

Eftersom Malmö stad genomför eller planerar stadsgator på många ställen för att förhindra känslan av genomfartsled, t ex delar av Pildamsvägen, Lorensborgsgatan, Amiralsgatan, Nobelvägen, Eriksfältsvägen, Trelleborgsvägen för att nämna några av de stora gatorna, så vänta med att genomföra anslutningarna till Kalkbrottsgatans tvärgator till dess man har ett bra stadsgateförslag inklusive en ekonomisk lösning av det.

Kalkbrottsgatan behöver inrymmas i ett planprogram för Gamla Limhamn, för att översiktligt utreda förutsättningar och visioner, som ett större område och ge en struktur för bebyggelse, vägnät och grönytor. Det är ju redan så att Limhamn ur trafikmiljösynpunkt i rusningstrafik är en av Malmös värsta platser att vistas i. Planprogrammet skickas därefter på samråd till andra förvaltningar, myndigheter och inte minst boende och föreningar i området för att kommunen ska få in synpunkter på förslaget inför fortsatt detaljplanering.

Hur skall trafiken lösas från utbyggnaden av bostäder och kontor vid Ön och de nyschaktade ytorna i kvarteren Cementen, Ljungmans och mot hamnen? Det bör finnas en plan för det redan i dag? Hur kommer Kalkbrottsgatan in i den bilden? Kanske skall trafiken fördelas jämnare i befintlig struktur?

Malmö stad har även flera program som Kalkbrottsgatan bör inrymmas i. **Stadsmiljöprogrammet** skall ge Malmö en tydlig och förstärkt identitet. Stadsmiljöprogram-

ets övergripande mål är att ge Malmö som helhet och de olika stadsdelarna en tydlig och förstärkt identitet. Staden ska genom detta bli vackrare och mer lockande för boende och besökare. Stadsmiljöprogrammet har skapat riktlinjer för stadens golv, rum, väggar och ljus.

Enligt **Trafikmiljöprogrammet** i Malmö ska trafiken i framtiden bli mer hållbar, både när det gäller persontransporter och gods-transporter. Staden har ambitiösa miljö- och energimål som bland annat handlar om att minska klimatpåverkan, hälsofarliga utsläpp och buller från trafiken. En hållbar trafikmiljö är ett viktigt bidrag till ett attraktivt och hållbart Malmö. Trafikmiljöprogrammet lyfter fram de strategier som behövs för att ta ytterligare steg mot ett hållbart transportsystem, och samlar olika nödvändiga insatsområden under ett paraply. Det innehåller även långsiktiga andelsmål för biltrafiken i Malmö. Således måste biltrafiken även till och genom Limhamn minskas. Även kollektivtrafiken bör vara en del av lösningen för Limhamn och när befolkningen nu ökar med ytterligare bostäder. T. ex. saknas regionbussar till och från Limhamn.

Limhamns Miljöförening är mycket villig att föra vidare diskussioner med Gatukontoret och Stadsbyggnadskontoret.

I övrigt vidhåller och hänvisar vi till vår skrivelse av den 2013-02-08 som upprepas i slutet av detta brev.

Förutom våra skrivelse kan vi rekommendera bloggarna:

<http://urbantlokalt.se/2012/05/07/limhamn-infor-hotet-fran-emporia/>

<http://www.stockholmskyline.se/2013/02/limhamn-en-kluven-stadsdel/>

Med vänliga hälsningar

Limhamns Miljöförening

Läs gärna följande artikel: <http://urbantlokalt.se/2014/02/11/limhamn-san-francisco/>

Because quality
is no coincidence...

CHOICE

Thanks to the combined expertise of all our sites, we offer the best development services and a comprehensive range of high purity peptides - small-scale custom synthesis, GMP development lots as well as approved generic and proprietary drug substances. We are able to meet your requirements at whatever scale or stage of your pharmaceutical development.

www.polyptide.com

Denmark – France – India – Sweden – USA

Sales contacts: Denmark +45 48207000
France +33 3 88 79 08 79 / USA +1 310 782 3569

 PolyPeptide
GROUP
THE ULTIMATE PEPTIDE PARTNER

DÄCK med BMW Service
CENTER
I LIMHAMN AB

Limhamnsvägen 109 B, tel. 040-15 52 90

Öppet: Mån-Torsd 7-18, Fred 7-16
Lunch 12-13

www.dackcenter-limhamn.se
info@dackcenter-limhamn.se

 DÄCK *Partner*
- enjoy your drive

Färjeförbindelsen Limhamn - Dragör

Förändringar i samhället upplevs ofta av medborgarna som både positiva och negativa. En sådan händelse för oss boende i Limhamn, ja kanske även för malmöborna, var när beslutet kom att Öresundsförbindelsen skulle byggas och att färjetrafiken mellan Limhamn och Dragör därmed skulle försvinna. Här delades folket i två läger - för eller emot bro. När vi nu, efter mer än tio år med fast förbindelse över sundet, står med facit i hand kan vi konstatera hur det blev. "Broen" är ju faktiskt en praktisk och snabb förbindelse med bil och tåg, kanske särskilt betydelsefull om man ska transportera sig vidare ut i världen via Kastrup. Men ändå känns det som om man både skulle vilja äta kakan och ha den kvar - för visst saknar man färjan.

En tur med Scania där man intog en "Middag till sjöss" t ex den klassiska Spätta Öresund (som serverades med bearnaisesås!) och därefter en trivsamt promenad i "den lille by" med ett kort avbrott för en bajer på Dragör Kro. Ja, det var tider det. Nu är det minnen. **Jag vill trots allt inte påstå att det var bättre förr - men det var annorlunda!**

Tanken väcks

Det som de flesta av oss minns som Dragörfärjan är den verksamhet som startade 1960. Men färjelinjen är äldre än så. Redan på 1880-talet väcktes tanken på en båtförbindelse mellan Sverige och Danmark. Idén kom från dansk sida och förslaget innebar att en tåg- och passagerarfärja skulle läggas ut mellan Dragör och Limhamn. Anledningen var att det var halva avståndet jämfört med Köpenhamn - Malmö. Man hade nämligen planer på att bygga ut järnvägen från den danska huvudstaden över Christianshavn mot Dragör. Därefter skulle färjan segla till Limhamn varpå tåget därifrån skulle kunna fortsätta vidare in till Malmö.

I Dragör var man inte lika entusiastiska över detta projekt som i Köpenhamn. Dragörborna trodde inte att en ångfärja skulle vara lönsam, dessutom krävde det en kostsam utbyggnad

av hamnen. Så planerna lades på is. Men så i slutet på 1920-talet dök frågan upp igen. Nu hade dessutom bilismen börjat sitt intåg på allvar i samhället och ett behov hade uppstått att kunna transportera fordon över sundet.

Första färjorna

Alexandra

1933 blev äntligen en färjelinje mellan Dragör och Limhamn verklighet. Uppgifterna om exakt tidpunkt och vilket fartyg som var först varierar beroende på om man söker i svenska eller danska dokument. Troligen ligger sanningen nära den följande texten. Det var två rederier som seglade på linjen. Dels det svenska "Rederi AB Egon" med sin färja Alexandra, dels det danska "A/S Dragør-Limhamn Færgen", ett konsortium bestående av flera Dragörbor. Om "Alexandra" och dess rederi finns inte så många uppgifter, men desto mer om konkurrenten. De senare hade satt in den tidigare postbåten "Nordby" som passagerarfartyg.

"Nordby" döptes senare om till "Dragør". Hon hade plats för 250 passagerare, 5 personbilar och seglade tre gånger dagligen samt fem gånger på söndagarna. Överfarten tog cirka 1,5 timme och linjen blev mycket populär. Men svarta moln hade dykt upp vid

horisonten och den 9:e april 1940 hade de nått till Danmark.

Denna dag ockuperade Tyskland vårt grannland i sin strävan att skapa ett världsherravälde. Detta var naturligtvis också slutet på färjeförbindelsen. Färjan blev liggande i Dragør hamn till slutet av 1942 då den hyrdes ut (frivilligt?) till tyskarna. Den fungerade sedan som transportfartyg av tyska trupper tills den blev sänkt av de allierade och sjönk i Kielkanalen.

Nya tider

När freden kom i maj 1945 väcktes genast tanken på att återuppta trafiken. Men det fanns två stora problem. För det första hade man ingen färja. Skulle en sådan inskaffas så stod man inför nästa problem, bränsletillgången. Det var svårt att få tag på kol efter kriget, tillgången var begränsad och efterfrågan stor. Så färjelinjen lades i malpåse. Och där blev den liggande till 1958 när idén togs upp igen.

På denna tid trafikerade två färjor linjen Havnegade-Skeppsbron med plats för 15 personbilar per tur och så fanns tågfärjan som dock bara i begränsad omfattning kunde medföra bilar. Detta var inte belåtenhet då det fanns ett stort potentiellt behov av att ta bilen över sundet på grund av bilismens kraftiga tillväxt på båda sidor sundet. Eftersom det var omöjligt att ta större fordon som lastbilar och bussar ombord och iland vid tilläggsplatser i centrala Köpenhamn sneglade man mot hamnarna i Dragør och Limhamn.

Äntligen!

Nu skulle alltså färjelinjen bli verklighet igen. Den 8 april 1960 la "M/S Dragør" ut från Limhamn med kurs mot Dragør. Man seglade fem dubbelturer om dagen och resan varade i 50 minuter. Färjan tog 300 passagerare, 7 lastbilar och 15 personbilar. Tre månader senare sattes systerfartyget "M/S Limhamn" in på linjen. Prestandan var densamma som för "M/S Dragør", men turtätheten kunde ökas till 14 dubbelturer dagligen.

Rederiet kalkylerade inför starten med att årligen transportera 150.000 passagerare, 15.000 personbilar och 6.500 lastbilar. Det fanns emellertid uppenbart ett uppdämt behov om man ser på utvecklingen, för den var sannerligen explosionsartad.

År	Passagerare	Personbil	Lastbil och buss
1961	686 871	53 758	5 276
1962	758 415	70 812	7 938
1963	646 000	72 500	10 000
1964	927 000	103 100	14 900
1965	1 005 000	121 600	18 600

Nergången 1963 berodde dels på att hade införts importstopp för danskt kött till Sverige, men också på att det var en osedvanligt sträng vinter. Ismassorna i Öresund tvingade till exempel även Radio Syds fartyg "Cheeta" att söka nödhamn i Limhamn.

Sommaren 1964 sattes M/S "Drogden" in på linjen. Den var med sin kapacitet på cirka 400 passagerare och 42 personbilar väsentligt större och nu kunde man segla 38 turer per dag. Tre år senare kom M/S "Saltholm" med samme kapacitet som "Drogden". Nu seglade man 52 turer dagligen!

Ändamål för resan

Vad var det egentligen som lockade limhamnsborna (och alla andra) att ta sej till Dragør? Jo, det som intresserar en skåning mest av allt - mat och dryck!

Här kunde man hos Cai P eller IRMA handla ett stort antal livsmedel till lågt pris. Frånsett öl, vin och andra starka drycker stod mar-

garin, socker, ost och marmelad överst på inköpslistan för de svenska husmödrarna.

Men varför åkte folk från Dragør till Limhamn? Svaret ligger närmare än man tror. Här fanns ju varuhus! EPA och Domus hade i mitten på 1960-talet etablerat sig i Limhamn och ett enormt utbud av varor fanns att tillgå jämfört med i Dragör. Och så lockade ”svenskt” kaffe naturligtvis många resenärer. Dessutom kunde man köpa tobaksvaror till reducerat pris ombord på färjorna.

Nya färjor

På sommaren 1969 pensionerades de båda första färjorna och ersattes av ”M/S Hamlet” och ”M/S Ofelia”. Dessa kunde ta 800 passagerare och 85 bilar. Detta innebar att man redan under 1970 transporterade 2 miljoner resanden och 225.000 personbilar över sundet med färjorna. Det fanns emellertid behov av ytterligare en färja och 1972 sattes ”M/S Scania” in på linjen. Hon kunde också ta 800 passagerare, men hade möjlighet att få plats med något fler bilar, nämligen 100.

Nu seglade 5 färjor dagligen och ökning av passagerare fortsatte. 1975 befordrades 2,5 miljoner årligen och man nådde 1990 nästan upp till 3 miljoner resenärer.

Därefter stagnerade resandet och minskade successivt. En av anledningarna var att den danska kronan steg i värde så att det inte längre fanns någon ekonomisk vinst att göra, utan det blev nästan uteslutande ren nöjesåkning. Ändå kunde man räkna in 2 miljoner resande 1995.

Beslutet att bygga en fast förbindelse över sundet hade tagits 1991. Därför började också rederiet att stegvis reducera turtätheten. ”M/S Hamlet” och ”M/S Ofelia” togs ur drift i december 1996 och ersattes av katamaranen ”HSC Felix”, byggd i Australien. Denna snabbfärja hade 30 minuters överfartstid och kunde ta med 650 passagerare och 156 bilar. Satsningen på katamaranen var inte helt lyckad. Den hade stora problem med is-sörja och gick även på grund på en sandbank utanför Limhamn i juni 1997. Många gånger

fick man lita på ”M/S Scania” som troget gick i ur och skur. Den 31 oktober 1999 var det slut med trafiken. Som framgår av den här tidtabellen seglades den sista turen kl 23.00 från Dragør.

Fra Dragør, Danmark	
Gyldig fra 14.06 til 31.10.99	
Alm. færge	Katamaran
06:15 ^a	07:00
08:45 ^a	09:00
11:30 ^a	11:00
14:00 ^b	13:00
16:45 ^c	15:00
19:30 ^c	17:00
22:00 ^c	19:00
	21:00
	23:00 ^d
Katamaran Felix ca. 30 min. Alm. færge Scania ca. 55 min. Ombordstigning for landgangspassagerer er indtil 3 min. før afgang ifølge sejlplanen. Indtjekning for pladsreserveret bil er senest 15 min. før afgang ifølge sejlplanen.	

Ville man ta sig till Danmark mellan november 1999 och till Öresundsförbindelsen invigdes 1 juli 2000 var man hänvisad till Flygbåtarna mellan Malmö och Köpenhamn. Ville man ha bil med sig var det linjen mellan Helsingborg och Helsingør som gällde.

Färjorna och statistik

Följande fartyg har trafikerat linjen Limhamn-Dragør:

M/S Dragør 1960-1969, M/S Limhamn 1960-1969, M/S Drogden 1964-1977, M/S Saltholm 1967-1979, M/S Hamlet 1969-1996, M/S Ofelia 1969-1996, M/S Scania 1972-1999, HSC Felix 1996-1999.

När färjelinjen firade sitt 35-års jubileum 1995 kunde man göra följande summering:

Man hade transporterat 71 miljoner passagerare 8 miljoner personbilar och 2 miljoner lastbilar och bussar över sundet. 10 miljoner hade ätit middag ombord och där konsumerat 462.750 kg råkor, 493.500 kg oxfilé och 393.000 kg rödspärr. Detta hade sköljts ner med 32 miljoner flaskor öl.

Som sagt: Det var kanske inte bättre förr – men det var annorlunda!

Roland Öhrstrand

Styrelsen 2013

Ordinarie ledamöter:

Yvonne Eliasson	Caritasgatan 11, 216 18 Limhamn	162652
Christer Grimshorn	Tegnérgatan 43, 216 14 Limhamn	155316
Carl-Henrik Hagéus	Caritasgatan 1, 216 18 Limhamn	159391
Per-Erik Mases	Bülow Hübes Väg 9 B, 216 18 Limhamn	163561
Tina N Mörnstam	Sannagatan 15, 216 17 Limhamn	162628
Christer Westesson, sekr	Sarvgränd 2F, 216 12 Limhamn	155393

Suppleanter:

Ywonne Löfberg	Idrottsgatan 48, 216 16 Limhamn	160634
Agneta Thornberg Knutsson	Strandgatan 86, 216 11 Limhamn	0707232155
Sven-Erik Mauritsson	Gunnarstorpsgatan 23, 216 22 Limhamn	070 5402305

Adjungerade ledamöter:

Berit Carlsson	V Bernadottesg 30, 216 12 Limhamn	155685
Johanna Tjernström Högberg	Tegnérgatan 42, 216 12 Limhamn	0703156116

Revisorer:

Knut Linse	Stamhemsvägen 3, 216 21 Malmö	161107
Peter Ludwig	John Lundvallsg 70, 21831 Bunkeflostr	510444

Revisorssuppleant:

Hans-Åke Arenklo		162605
Vi saknar en suppleant		

Valberedning:

Berit Linse, ordf	Stamhemsvägen 3, 216 21 Malmö	161107
Gunnel Esser Suppl	Linnegatan 67A, 216 15 Limhamn	163163
Vi saknar två ledamöter		

Bevarandeskottet, sammankallande

Margit Åkesson	Nicoloviusgatan 6 a, 217 57 Malmö	161633
----------------	-----------------------------------	--------

Hedersmedlemmar: *Christina Ringsberg, Gunlög Banck samt Berit Linse.*

Ekonomi

Balansräkning 2013-01-01

Tillgångar

Kassa	334,00
Plusgiro	1 595,65
Bank	72 261,58

	74 191,23

Skulder och eget kapital

Balanserat resultat	63 677,73
Årets resultat	10 513,50
Skuld	0

	74 191,23

Resultaträkning 2013

Kostnader

Trycksaker	23 731,00
Porto/PG/Bank avgifter	3 360,00
Försäkring	2 288,00
Hoddor	489,00

Övrigt	1 516,84

Summa kostnader	31 384,84
Årets resultat(vinst)	7 185,16

Intäkter

Medlemsavgifter	27 830,00
Annonser	10 500,00
Försäljning	150,00
Gåvor	20,00

Övrigt	70,00

Summa intäkter	38 570,00

Balansräkning 2013-12-31

Tillgångar

Kassa	0,00
Plusgiro	6 235,65
Bank	75 640,39

	81 876,39

Skulder och eget kapital

Balanserat resultat	74 191,23
Årets resultat	7 185,16
Skulder	500,00

	81 876,39

Limhamn 2014-02-13

Christer Westesson, Knut Lins och Peter Ludwig.

Annonssplatser säljes
Vill du ha en annons i nästa års årsskrift?
Kontakta Christer Westesson, tel 040-155393
eller Sarvgränd 2 F, 216 12 Limhamn.
lmfinfo@gmail.com

Revisionsberättelse

Limhamns Miljöförening

Organisationsnummer 846004-7635

Vi har granskat föreningens räkenskaper, tagit del av protokoll och övriga handlingar av betydelse för föreningens ekonomi och förvaltning och vidtagit de granskningsåtgärder som vi har ansett erforderliga för verksamhetsåret 2013-01-01 – 2013-12-31.

Revisionen har inte gett anledning till anmärkning beträffande de till oss överlämnade redovisningshandlingarna, föreningens bokföring eller inventering av dess tillgångar eller eljest beträffande förvaltningen av dess angelägenheter.

Vi tillstyrker att årsmötet fastställer resultat- och balansräkning samt beviljar styrelsen ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2013-01-01 – 2013-12-31.

Limhamn 2014-02-13

Knut Linse

Peter Ludwig

**FÖRETAGET SOM GARANTERAR DIG
ETT HANTVERK PÅ HÖGSTA NIVÅ
FÖR SMÅ OCH STORA KUNDER**

OBS! Ny verkstad på Limhamn!

Tel 040-16 31 71. Mobil 070-778 21 52
Limhamnsvägen 111-113, Limhamn

T R Y C K S A K E R

Grafisk formgivning av trycksaker, ett nytt profilprogram, en annons eller kanske en produktkatalog? För nystartade företag erbjuder vi också ett "startpaket" till en rimlig summa där det ingår formgivning av en logotype, visitkort, faktura- och brevpapper samt kuvert. Den formen ligger sedan till grund för en grafisk profil för företaget.

Under årens lopp har vi skaffat oss ett brett nätverk av duktiga fotografer, copywriters och illustratörer. Vi har också ett nära samarbete med flera olika tryckerier för att kunna erbjuda bästa kvalitet och pris på olika typer av trycksaker, allt från stora kataloger och böcker till digitaltryck i små upplagor. Vi tillverkar också mässmaterial i form av rollups, skyltar, självhäftande dekaler, banderoller, bil- och skyltfönsterdekorer.

FLENHAGS Reklam

TRINDELVÄGEN 12, 216 11 LIMHAMN

TEL 0708-15 99 44

MAIL: NOBBE@RAKTAV.COM

Limhamns Miljöförening

E-post: lmfinfo@gmail.com

Hemsida: <http://limhamn.org>